

Suomen edustaja Kemiallisten aseiden kieltojärjestön (OPCW) hallintoneuvostoon

Kemiallisten aseiden kieltojärjestö (OPCW) on Haagissa toimiva vuonna 1997 perustettu kansainvälinen järjestö, joka toimii yhteistyössä YK:n kanssa. OPCW:n tehtävänä on valvoa ja edistää kemiallisten aseiden kieltosopimuksen (SopS 17/1997, 18/1997 ja 19/1997) noudattamista ja toimeenpanoa. Kemiallisten aseiden kieltosopimukseen kuuluu 193 valtiota.

OPCW:n Haagissa 29.11.–2.12.2021 pidetty sopimusvaltioiden 26. konferenssi valitsi Suomen järjestön hallintoneuvoston jäseneksi kahdeksi vuodeksi. Länsiryhmän Pohjoismaita koskevan sisäisen rotaatiosuunnitelman mukaan Suomi toimii hallintoneuvostoon jäsenenä toukokuusta 2022 toukokuuhun 2024.

Hallintoneuvosto kokoontuu säännönmukaisesti istuntoihin kolme kertaa vuodessa: maaliskuussa, heinäkuussa ja lokakuussa. Lisäksi jokaisella hallintoneuvoston jäsenellä sekä OPCW:n pääjohtajalla on oikeus kutsua hallintoneuvosto tarvittaessa koolle ylimääräiseen istuntoon.

Järjestön toimeenpanevana elimenä hallintoneuvosto käsittelee kattavasti OPCW:n tehtäväkenttään liittyviä asioita. Hallintoneuvosto käsittelee sopimuksen noudattamatta jättämistä koskevat kysymykset ja valvoo teknisen sihteeristön toimintaa. Tämän lisäksi hallintoneuvostossa käsitellään mm. tieteellisen neuvoo-antavan ryhmän toimintaa, terrorismin vastaisia toimia, budjetti- ja hallintokysymyksiä sekä kaikkia muita asioita, jotka sopimusvaltioiden konferenssi osoittaa hallintoneuvoston käsiteltäviksi.

Suomen yleisinä tavoitteina hallintoneuvoston jäsenenä on edistää kemiallisten aseiden kieltosopimuksen tehokasta täytäntöönpanoa ja määräysten noudattamista. Suomi osoittaa vahvaa tukea OPCW:n työlle kemiallisten aseiden kieltosopimuksen toimeenpanon edistämisessä käyttäen apuna mm. kemiallisen aseiden kieltosopimuksen instituutin (VERIFIN) asiantuntemusta ja analyysikapasiteettia. Varsinaisen hallintoneuvostotyöskentelyn ohessa Suomi voi profiloitua esimerkiksi järjestämällä hallintoneuvostoistuntojen, sopimusvaltioiden konferenssin ja muiden tärkeiden kokousten yhteydessä sivutapahtumia. Suomen hallintoneuvostojäsenyyksikaudella toukokuussa 2023 järjestetään myös viides kemiallisten aseiden kieltosopimuksen tarkastelukonferenssi, jonka onnistumiseen Suomi pyrkii myötävaikuttamaan.

OPCW:n menettelytapasääntöjen mukaan jäsenmaata edustaa hallintoneuvostossa maan edustaja (*Representative*) tai edustajan sijainen. Kokousdelegaatioon kuuluu yleensä edustajan ja sijaisten lisäksi neuvonantajia. Suomen delegaatioon on osallistunut perinteisesti myös VERIFINin edustaja.

Valtioneuvosto määräsi istunnossaan 5.5.2022 kemiallisten aseiden kieltojärjestö OPCW:n hallintoneuvostoon Suomen valtion edustajaksi Suomen pysyvän edustajan OPCW:ssä, suurlähettiläs Päivi Kaukorannan Haagin suurlähetystöstä 12.5.2022 alkaen sekä oikeutti ulkoministeriön määräämään tarvittavat asiantuntijat Suomen valtion hallintoneuvostoedustautumisen tueksi.

Suurlähettiläs Päivi Kaukorannan tehtävä Suomen pysyvänä edustajana OPCW:ssä lakkaa 31.8. 2022. Suomen pysyvä edustaja OPCW:ssä on 1.9.2022 alkaen suurlähettiläs Ilkka-Pekka Similä.

Edellisen johdosta esitetään, että valtioneuvosto määräisi kemiallisten aseiden kieltojärjestö OPCW:n hallintoneuvostoon Suomen valtion edustajaksi Suomen pysyvän edustajan OPCW:ssä, suurlähettiläs Ilkka-Pekka Similän Haagin suurlähetystöstä 1.9.2022 alkaen. Lisäksi esitetään, että valtioneuvosto oikeuttaisi ulkoministeriön määräämään tarvittavat asiantuntijat Suomen valtion hallintoneuvostoedustautumisen tueksi.